

DESPRINDEREA

America avea să devină țara în care aveam să trăiesc

Autor: Robert Radu Hervian

DESPRINDEREA

America avea să devină țara în care aveam să trăiesc

În noaptea de 31 august 1975, pe peronul Gării de Nord din București, adunați parcă pentru a se convinge ei înșiși de sentimentul perimat al prieteniei în condițiile unei societăți prea puțin loiale, o mulțime de, să-i numim totuși “prieteni”, se adunase pentru a ne conduce, pentru a-și lua rămas bun.

Într-adevăr plecam, părăseam pentru ultima dată Bucureștiul meu, orașul pe care-l cunoșteam atât de bine, pe care-l îndrăgisem de când mă știam. Urma să mă urc într-un tren pe care îl cunoșteam din multiplele mele călătorii prin țară, țară ale carei frumuseți le apreciasem de-a lungul întregii mele copilării și adolescențe.

Nu știu de ce, dar mi-a plăcut întotdeauna fie să fiu condus, fie întâmpinat, pe peronul gării. Îmi placea de asemenea să-i conduc pe alții. Visam eu însumi la aventurile ce-i așteptau pe ei. Și mă bucuram să-i întâmpin când reveneau, povestindu-și impresiile de călătorie, tot aici, pe același peron.

De data aceasta, un sentiment straniu, de liniște și nepăsare mă cuprinsese. Și totuși, aceasta, pentru mine, era poate cea mai importantă plecare de pe peronul Gării de Nord. De data asta, plecam definitiv.

În vederea evenimentului, ne îmbrăcaserăm în haine noi, croite și cusute de către “croitorul nostru”; această ultimă exersare a unei bunăstări, în realitate, de mult apuse.

Ne învârteau printre oamenii ce se foiau în jurul nostru pe peron, încercând să ne capteze atenția sau măcar privirea pentru o clipă, pentru a ne angaja într-o ultimă discuție, pentru a ne transmite o ultimă urare.

Erau strânși acolo prieteni, unii vechi, alții mai noi, evrei și ne evrei, oameni cu care tocisem băncile Marelui Amfiteatru de la Polithnică în vremea studenției, colegi de serviciu, prietenii mamei, prietenii soției mele, rude și vecini. Unora, mai sentimentali din fire, le străluceau lacrimi în ochi. Alții zâmbeau enigmatic. Aceștia din urma păreau că plănuiesc ei înșiși asupra viitorului nostru, visând la ce-i putea aștepta pe cei ce aveau fericirea sau

nefericirea de a pleca... în America. Poate, cine știe, visau la eventualele beneficii ulterioare ce i-ar putea aștepta și pe ei după plecarea noastră: un pachet, un cadou, un ajutor în caz că ei însăși s-ar fi hotărât să emigreze într-o bună zi.

Seară caldă de august. Herman n-a venit la gară. Se teme oare de drama despărțirii? El care a fost izgonit din Moinești în 1941, acordându-i-se trei ore să-și evacueze casa? El se teme de “despărțiri”? Tocmai el, fratele tatei, nu se află pe peron. Mărturisesc că aceasta mă tulbură, ba chiar mă doare.

Gică, fostul meu șef la fabrica unde lucrasem doar trei ani, zâmbește neăcrezător. Îl numesc “șef” pentru că deși obișnuia să se poarte cu mine autoritar în prezența altora, devenea cel mai blând și devotat amic odată ce rămâneam numai noi doi, dincolo de porțile fabricii.

Pe fața lui roșie de băutură, omul venise direct de la cârciumă unde împreună cu niște prieteni “cinstiseră” duminica, citesc gândurile sale, astăzi nerostite, dar repetate cu voce tare de multe ori în trecut:” faci rău plecând, cu felul tău de a fi nu vei reuși niciodată într-o țară capitalistă.” Nu pot, în sinea mea, să nu-i dau oarecare dreptate, dar nici nu-i pot explica motivele mele “colaterale”.

Gică este un carierist din naștere. Îl bănuiesc nesincer chiar și cu propria-i persoană. În caldă-i îmbrățișare, îmi șoptește la ureche: “vă invidiez ... sunteți fericiți că scăpați”. O clipă, lipit de pieptul lui, revăd în imagini fracționate, întreaga mea carieră de inginer într-o mică uzină de produse chimice de la marginea Bucureștiului. Nu sunt sigur de ce dar am ținut la omul acesta slab și blond, sincer sau viclean, după cum o cereau împrejurările, un om care pentru mine reprezenta un exemplar tipic al țării pe care o părăseam și căreia, în tinerețea mea inocentă, am visat că-i aparțin.

Doina, nevasta lui Gică, o femeie mare și lată cât un vagon de cale ferată, mă trage bărbătește spre ea și mă pupă în creștetul capului. Mă fâstâcesc o clipă cu nasul între sâni ei, în timp ce ea, folosind în glumă o înjurătură zdravăna românească, îmi urează “toate bune”. Participase și ea mai devreme la “băuta” duminicală.

Fostul meu coleg de facultate Victor, blond și cârlionțat, cu accentuate trăsături slave, în facultate fusese poreclit “Alioșa”, îmi cară conștiincios valizele până în compartiment. A avut un interes sporit pentru mine în ultima

vreme. Plecarea spre America avea în sine ceva exotic, care-l atrăgea fără să-i bănuiască în întregime sensurile. Pe vremuri ținusem la acest băiat plin de contraste ai carui ochi exprimau o sinceritate inocentă indiscutabilă în timp ce adesea, în viu grai, mințea de înghețau apele. Niciodată cuvântul lui nu putea fi luat cu adevărat în serios.

Venise la facultate în anul întâi, dintr-un sat de lângă București. După ce ne împrietenisem, ne invitase la el în câteva rânduri. Era un sat frumos cu o uliță principală lată, covâșită de colb și străjuită de copaci urași a căror coroane se arcuiau deasupra uliței. Imi aduc aminte de niște chefuri turbate la lumina lumânărilor, cu hălci de carne de porc, gogoșari și vin molan roșu din partea locului, care luneca în cantități nemăsurate pe gâttelejurile noastre tinere și însetate.

Victor era un intrus pe peronul gării. Nu-l cunoștea nimeni și nu cunoștea pe nimeni. Provenea dintr-o altă era a vieții mele. Pentru mine însă, prezența lui în această seară era importantă, deși el habar n-avea cât o prețuiam.

Doamna Popoiu, vecina noastră de bloc, avea ochii inundați în lacrimi. Cine știe de ce? Poate pentru că pierdea niște vecini în general tăcuți, care nu se încălziseră niciodată cu adevărat în relațiile cu ea și care nu plecau urechea la diversele ei bârfe despre alți locatari sau la politică, acestea fiind subiectele ei preferate. Niște vecini care totuși nu se amestecau sau se făceau că nu văd bicisnicele ei afaceri prin bloc: vânzări sau cumpărări de mici obiecte de artă, vreun televizor vechi, vreo haină veche, cândva elegantă, aparținând soțului ei, de pe vremea când acesta fusese proprietarul unor vii din Muntenia.

O sculptură din lemn, reprezentând un omuleț negru cu pălărie și umbreluță, dăruit de dânsa în semn de adio și de port-bonheur, a fost singurul dar pe care l-am primit cu ocazia plecării. Plus, un sărut lung și umed.

Monica, în costum de blugi, cu o privire ușor ironică, în care ghicesc amintirile ei și ale mele din obscuritatea dormitorului părinților mei, plecați în vacanțe, în verile de altă dată. Începuturile ei și jocurile mele de adolescent cu o fată pe care n-am iubit-o niciodată, dar care m-a iubit atât. O strâng în brațe pentru ultima dată și constat surprins că micuța mea Monica devenise o tânără femeie de 25 de ani, cu înfățișare și comportament de adult. Monica se maturizase, caut s-o sărut pe gură, dar ea se ferește, colțurile buzelor noastre

se ating totuși și îmi dau seama că indiferența față de ea nu m-a părăsit. Mă desprind din îmbrățișare și o privesc. Are lacrimi în ochi.

Irina se uită peste umărul meu, pregătindu-se să o îmbrățișeze la rândul ei. Mă întreb dacă nu cumva proximitatea soției mele constituise motivul Monicăi de a-mi refuza sărutul.

Sunt cu ochii pe soacră-mea. Vreau să prind momentul când vă izbucni în lacrimi. Dar ea e veselă sau cel puțin așa pare. Ce este de fapt în sufletul ei nu e greu de ghicit. O urmăresc un minut sau două cum, de pe fața ei zbârcită, împarte zâmbete în stanga și în dreapta, zâmbete pe care, ca de obicei le crede pline de farmec. Nu-și va mai vedea niciodată fata, odorul făcut la bătrânețe, alintat până la sacrificiu timp de 30 de ani. Cine nu o cunoaște poate crede că e cu adevărat indiferentă. Eu însă știu și o pândesc.

Strâng cu emoție mâna lui Lucian, un prieten al părinților mei, un om dedicat familiei noastre, ca nimeni altul, de când mă știu. Lucian este un evreu coborât parca din Shalom Aleihem, o figură pe care te așteptai s-o vezi cu câteva decenii în urma, pășind pe ulițele visătoare ale vreunui ștatel moldovean: probabil cel mai mare suflet pe care l-am întâlnit vreodată. Îmi șoptește secretos la ureche:

– Ai grija de mama! Asta-i singura mea urare.

Bătrânul jurnalist Zava, zaharisit dar plin de el, obișnuitul casei noastre încă dinaintea nașterii mele, cel mai drag prieten al tatii, mă ține îndelung la pieptu-i slăbănog și plânge. Câte amintiri cu Zava... Cârciumile de pe Văcărești din copilărie, serile acasă, cu scrumbie și ceai la samovar, zilele de coșmar din preajma morții tatălui meu, poarta cimitirului pe care a deschis-o pentru mine pe când pătrundeam înăuntru pentru prima dată în viață...Destul!

Mama și-a luat rămas bun de la toată lumea și acum privește mulțimea de pe scara vagonului. Lângă ea, Ciucurel, Seiden Pinch-ul nostru în vârstă de 17 ani pe care nu ne-am îndurat să-l abandonăm și care, privind împrejur, nu mai înțelege nimic.

Am rugat-o pe Irina să doarmă în compartiment cu mama în aceasta prima noapte a “desprinderii”. Îi sunt recunoscător că a acceptat.

Iat-o suind și ea scara vagonului. Despărțirea de părinții ei n-a fost prea tragică. Poate că sunt niște ființe insensibile. Pentru a se preta la tragedia

momentului, afișează o față mult prea senină. Sau, cu toții, se prefac cu o adevărată măiestrie.

A venit momentul! Trebuie să-mi iau rămas bun de la cei mai dragi dintre prietenii mei, de la cei care îmi lipsesc deja. Ruperea de ei era fără îndoială unul din motivele pentru care regretam plecarea.

O strâng pe Libi în brațe și ea se agață de crispat de mine. Plânge în hohote. O simt scuturându-se la pieptul meu, îi aud oftatul rapid ca un fel de horcăit. Ochii totuși îi sunt uscați.

Emil, soțul ei, mă îmbrățișează bărbătește. Îmi strânge mâna. Îmi amintesc cum am strâns-o eu pe a lui în acea dimineața ploioasă de primăvara timpurie, la Cimitirul din Șoseaua Giurgiului, când ne-a părăsit tata....

Îmi amintesc nopțile noastre de discuții despre viață, despre lecturile noastre sau despre viitorului nostru. Au fost cele mai” intelectuale” discuții purtate vreodată. Iar acum ele zboară ca prin ceață în capul meu, ca printr-o oglindă retrovizoare. Intr-un sfârșit, îmi dau și mie lacrimile.

E prea devreme. A rămas cea mai grea despărțire. Despărțirea de Adrian. Il privesc. Stă ascuns în spatele unui stâlp, elegant ca de obicei, în nelipsitul său costum negru de catifea. Tremură înlăcrimat, singur și nebăgat în seama. Îl revăd în imaginație pe el, temutul anticar al Bucureștiului, cel la care veneau oamenii să-și vândă cărțile, fie ca să-și mărească temporar venitul, fie ca să-și îndeplinească vreun vis pe care altminteri nu și-l puteau permite, fie chiar unii care, ca și mine, își lichidau bibliotecile în vederea despartirii de țară, de casă. Iar el, cu severitatea expertului erudit, tria cărțile, fericind pe unii și dezamăgind pe alții.

M-a ajutat să pun cele peste 2000 de volume în saci de rachită. Apoi i-a luat în cârcă, unul câte unul și în repetate drumuri, i-a cărat el însuși până la anticariat.

Din momentul acela am devenit prieteni nedespărțiți. Până la plecare, ne-am petrecut serile împreună, fie la el fie la noi acasă, povestind și plănuiind trecutul și viitorul cu verva celor trei muschetari.

Un prieten de numai de patru luni, un suflet dăruit pentru totdeauna. Mă smulg din brațele lui. Pentru prima dată am sentimentul că fac rău plecând.

Uf! Doamne. Ce uriașă dezamăgire s-a dovedit ulterior aceasta prietenie, ultima mea prietenie “adolescentină”.

Trenul se pune în mișcare. De pe scara vagonului îi mai strecor soacrei mele: “Ești extraordinară!”. Și ea îmi raspunde: “Ți-am spus doar că sunt formidabilă”.

Pe vremea aceea nu știam că de fapt nu era.

După semnele de rămas bun, la câteva secunde de la urnirea trenului, grupul celor dragi începe a se micșora.

O mai zăresc numai pe Monica alergând singură până la capătul peronului. Sau poate mi se pare. Se facuse aproape întuneric.

Intrăm în compartimentele noastre. Al meu are un singur pat.

Compartiment clasa I-a, pregătit cu un zâmbet slugarnic de un conductor burtos. Mama și Irina, alături, în condiții similare. La o cercetare pe care o fac pentru a-mi înfrâna bătăile inimii, observ că între compartimentele noastre există o ușă. Vom dormi deci cu toți în aceeași încăpere. O adevărată garsonieră pe roți.

În mod straniu, mi-am adus aminte de Goethe. Goethe spunea că fiecare om are trei patrii. Una în care s-a născut, una în care trăiește și Franța. America avea să devină țara în care aveam să trăiesc. Am reproșat totdeauna “Forței” că nu m-am născut în Franța. Acum părăseam patria în care mă născusem și... dacă tot trebuia s-o părăsesc, o “garsoniera” pe roți nu era cel mai rău mijloc de a o face.

Gara de Nord se depărtează în noapte. Irina se prăbușește pe pat, într-un hohot isteric de plâns, repetând în neștire, în ritmul roților de tren:

- Ce-o să fie cu noi? Ce-o să fie cu noi?

Mama o mângâie. Îi oferă să înghită un calmant.

Pe coridor, la fereastra vagonului, în plină noapte, îmi aprind o țigară. Aveam sa termin un pachet în nopatea aceea.

*

* *

Într-un târziu Irina. se potolește. Ciucurel s-a culcat deja. Se simte foarte bine pe podeaua acoperită de covorul moale și călduros. De când am vândut covoarele din casă, a tot dormit pe parchetul gol. Probabil suspină și el ca și mine, întrebându-se dacă vom mai avea vreodată un covor.

Mă zvârcolesc toată noaptea în patul meu confortabil, care se leagănă pe șine din mers. Niciodată n-am putut dormi în tren. Amintirile unor nopți asemănătoare, călătorind în deplasările mele în interes de serviciu, mă obsedează. Oare voi scapa vreodată de amintiri?

Ciudat. Aceste amintiri, în acest moment cel puțin, nu se referă la momentele care m-au împins să părăsesc țara, ci din contra, la cele care m-au legat de ea.

Trenul aleargă în noapte și gândurile mele se iau la întrecere cu el încercând parcă să-mi străpungă fruntea și să țâșnească afară în noapte. Toate eforturile de a adormi sunt de prisos. Ies pe culoar în pijama, îmi aprind o țigară și mă postez din nou la fereastra din dreptul compartimentului. Am senzația că plec într-o misiune de război pe timp de noapte. Alerg spre neprevăzut și-mi spun cu cinism că plec spre “mai bine”, deși n-am niciun motiv să cred asta.

Un unchi care mi-a dirijat pașii spre această plecare, mă așteaptă undeva dincolo de ocean. Din păcate însă tot amintirile mă fac să pun la îndoială propriile mele vise privind un eventual ajutor din partea lui.

Mama își pierduse recent soțul. La auzul acestei vești, fratele ei “American”, mânat fără îndoială de bune intenții, părea dispus să-și ajute sora lovită de soartă mult prea devreme, dar oare ce putea face el? Din câte știam noi, el însuși era relativ vulnerabil în lumea nouă, unde ancorase cu numai câțiva ani în urmă. Curând aveam să mă conving cât de inspirat gândisem în acele momente.

Prin eforturile mele și poate datorită norocului meu, ca și printr-o oarecare faimă a tatălui meu dispărut, izbutisem să realizez o separare de țară în condiții relativ civilizate. Nu apelasem la niciun ajutor special. Cu toate acestea, atâta timp cât mă aflam între granițele țării pe care o simțisem din ce în ce mai ostilă, eram capabil de “realizări”, asemenea lui Anteu în contact cu pământul. Presimțeam că “dincolo”, talentele mele, dacă le aveam, eforturile mele, dacă le puneam la încercare și chiar bafta mea dacă aveam vreuna, pur și simplu nu mai aveau forța necesară pentru a răzbate. Plecam undeva, fără o destinație precisă. Un loc despre care știam doar că populația vorbește o limbă ce nu-mi era tocmai familiară, cu oameni diferiți, cu obiceiuri necunoscute și poate neinteligibile, cel puțin pentru început. În plus, mai știam că “acolo” nimeni nu avea obligații morale sau sociale pentru proaspeți sosiți ca noi.

Și atunci întrebarea pe care o prevedeam adesea îmi revenea tot timpul în minte:” Cine v-a pus să plecați?”. O întrebare ce îmi suna în urechi pe toate vocile și tonalitățile, venind de la toate forurile la care aș fi fost nevoit să apelez.

Privesc spre dreapta și spre stânga, în semiobscuritatea intimă a vagonului zăresc o pereche între două vârste, el într-un halat de casă de mătase de culoare grenă, ea într-un capot lung de catifea vernil. Ambii au parul alb și sunt antrenați într-o discuție șoptită. Gesticulează ocazional fără mișcări bruște, explicându-și unul altuia un punct de vedere asupra cărora nu par a se contrazice. Răspândesc în jurul lor atâta calm, atâta liniște, mă fac să realizez ce notă discordantă creez eu în preajma lor, cu frământările mele stupide. Odată pasul făcut, ce rost mai au frământările?

Sunt însetat. Cu un aer slugarnic, conductorul îmi oferă o sticla de Pepsi Cola, asigurându-mă în același timp: “Puteți plăti mâine dimineața”.

Gândurile continuă. Mama nu are nici o profesie. Aici avea o pensie ce-i asigura independența. Oare am eu dreptul să o trag după mine într-o aventură al carei final îmi este necunoscut mie însuși?

Irina, are o meserie îndoielnică despre care n-am nici o idee cât de căutată poate fi în America.

Simt o mare răspundere apăsând pe umerii mei. Nu mi-e frica de ea. Sunt doar mirat de propriul meu curaj. Dacă n-am avut îndoieli când am depus actele pentru plecare, de ce aș avea acum? Probabil pentru că asta mi-e firea, comună aș spune, temperamentului Judaic în sine, prea frământat pe scara ontologică pentru a nu se manifesta până în zilele noastre.

Mă consolez cu gândul că totuși o despărțire, o smulgere din locul în care te-ai născut, în care ai învățat, ai iubit și ai urât, ai suferit și te-ai bucurat, este la urma urmelor un prilej plin de bun simț pentru chibzuință. Am dreptul să mă frământ. Ruperea de rădăcinile din care ai crescut și te-ai dezvoltat trebuie să se întâmple odată și odată, iar anvergura acestui cutremur numit “despărțire” variază și nu poate fi programată în avans.

Pâclă groasă și umedă, caracteristică dimineților de toamnă din vestul țării, umezește pereții exteriori ai vagonului, ferestrele și fața mea încruntată. Nu simt vreun calm sufleteasc, dar ceva nedeslușit mă cheamă în compartiment.

Mama doarme. Irina la fel. Fereastra întredeschisă lasă să patraundă un aer liniștitor, sau așa mi se pare mie.

Atmosfera pare că într-un sfârșit se descarcă. Frământările scad în intensitate până se estompează. Sunt obosit. Niciodată n-am putut dormi în tren, dar de data aceasta, pare-se, cad victima acestei ritmice legănări. Ochii mi se închid fără să vreau.

Mă trezesc după numai două ore. E soare în compartiment și trenul aleargă vesel spre marele oraș, Timișoara. Treji cu toții, încercăm câte o bomboană de ciocolată din cutia dăruită aseară, la despărțirea de la gară, nu-mi amintesc de cine. Irina se îmbracă în grabă. Se apropie Timișoara și pe peronul gării a dat întâlnire, ultima întâlnire, unor prietene timișorene. Ca să-i fac pe plac, mă îmbrac și eu.

Trenul intră cu viteză în stație, iar vagonul nostru se oprește în mod surprinzător exact în fața celor două prietene. Ambele sunt înveșmântate în alb. Ne urează “bun venit” și “drum bun” în aceeași frază, pe un ton care mi se pare rece, oficial. Vorbesc încet, fără mare entuziasm. Câteva expresii de complezență, o nouă cutie cu bomboane, treburile lui Ciucurel la roata vagonului, o ultimă atingere a pământului românesc și împreună cu o echipă de vameși, suim înapoi în vagon.

Trenul se urnește cu greu, dându-și parca seama de importanța fazei următoare: trecerea frontierei.

Vama și controlul pașapoartelor are loc în mers.

O femeie grasă, între două vârste, îmbrăcată în uniformă militară, mă roagă să deschid una dintre valize și mă întreabă dacă am ceva de declarat. La răspunsul meu negativ, se îndepărtează cu un aer de indiferență vădită.

Ce ciudat! Greu de exprimat sentimentele de crispăre dinainte de plecarea din țară, la auzul cuvântului “vameș”. Printre emigranți - acest grup aparte, străin, îndrăzneț și fricos în același timp - cuvintele “vamă” sau “vameș” reprezintă probabil ultima, dar formidabila barieră virtuală în calea plecării. “Vama”! Câte probleme legate de “ce aș vrea să iau și ce am voie să iau”, “ce este permis și ce nu”, nevoia, frustrarea despărțirii de obiecte dragi, renunțarea forțată la demnitate, întregul conglomerat psihologic al noțiunii de “proprietate”, toate compromise și amarnic zdruncinate de semnificația unui singur cuvânt: “vamă”.

Și iat-o pe această doamnă grasă, îmbrăcată într-o uniformă boțită, cum dă din umeri nepăsătoare, dilatându-se parcă de-a lungul coridorului, fără măcar să verifice buna mea credință, onestitatea mea acceptată ca un ultim sacrificiu în vederea dramaticei, dar mult visatei “rupturi”.

Ofițerul de securitate care o însoțește, un tânăr slăbănog, cu aspect simpatic și un surâs deschis, controlează cu bunavoință dar și cu atenție pașapoartele. Trece și el destul de repede și ne ureaza “noroc”. Îl aud apoi vorbind pe coridor cu un coleg, despre faptul că nu are țigări și că tare ar pofti una. Să fie oare un “apropo”? Oare știe că îl aud?

Scot un pachet de țigări Kent din rezerva de cinci pe care le-am plătit cu ultimii mei dolari la București.

Îl ofer cu timiditate ofițerului. Acesta îl ia cu naturalețe, scutindu-mă de neplăcută senzație ce mă cuprindea de obicei când se întâmpla să ofer mită. El însă, din contra, zâmbeste și mulțumește frumos.

Minutele se mișcă cu aceiași viteză ca viteza trenului însăși. Nici prea repede, nici prea încet. Controlul s-a terminat. Vameșii și securiștii ne vor însoți până la graniță. În dimineața însoțită trenul pare și el bucuros că a scăpat de plictiselile de frontieră.

“Stamora Moravița” se aude vocea controlorului, apoi a megafonului din gară. Trenul frânează. Grănicerii și vameșii coboară. Vor lua primul tren înapoi spre Timișoara. Iar mâine vor veni cu un alt tren până aici, la frontieră, pentru că așa decurge viața lor.

Noi însă nu ne vom mai întoarce. Drumul nostru este orb, nu are coordonate. Mergem înainte spre “cine știe”, lasând în urma “tot”, ruți de trecut, smulși din rădăcini. Parcă pe undeva, sufletul meu scrâșnește așa cum scrâșnesc roțile trenului expres, această unealtă în procesul dezrădăcinării și care iată, se urnește de pe loc lasând în urma... România și odată cu ea, noțiunea atât de prețioasă de “acasă”.

De la fereastra compartimentului, îl zăresc pe tânărul ofițer căruia îi dădusem pachetul de Kent. Când fereastra la care stau ajunge în dreptul lui, slăbănogul ia poziție de “drepti” cu palma la chipiu. Am senzația că mă salută pe mine. Instinctiv ridic pe jumătate palma spre frunte pentru a-i raspunde la salut. Nu trecuse decât un an de când terminasem eu însumi școala de ofițeri.

Îmi vine în minte regulamentul: “Nu saluți când ești îmbrăcat în haine civile”.
Îi răspund doar cu un semn prietenesc de adio.

Două minute mai târziu depășim pilonii de frontieră și pătrundem șuierând în goana mare, pe teritoriul Iugoslav. Suntem “în străinătate”. Spre Belgrad și mai departe!

Un diplomat român dintr-unul dintre compartimentele vecine, călătorind cu familia spre Belgrad, apare pe coridor. Intră în discuție întrebându-ne “când revenim în țară”. Răspund evaziv.

Soția lui și un copil de vreo patru-cinci ani se pregătesc să coboare. O zăresc pe femeie strângând la repezeală lucrurile și îndesându-le într-o valiză. Noi am strâns deja.

Cu un scârțâit ancestral, trenul se oprește într-o gară mică cu doar două peroane. Controlorul se apropie de mine și mă întreabă dacă aș dori să schimb ceva bani românești. Echivalentul a o sută de lei în dinari nu este de natură să ne îmbogățească în această țară a cărei capitală va face deliciul nostru timp de o zi întreagă.

Primul contact cu occidentul, desi Iugoslavia nu este tocmai “occidentul” ci doar o poartă spre el, îl avem în gară. Ne îmbarcăm cu valize, umbrele, Ciucurel, etc... într-un taxi marca “Mercedes”, adică nici Volga, nici Dacia. Direcția: Beograd - Gara Centrală. De aici vom lua un alt tren de noapte, mai departe, spre Viena...

New York, January 1977

Robert Radu Hervian este un om de afaceri american. S-a născut în București, România. A studiat la Liceul No.28, Dr. Petru Groza și la Școala de Muzică No.1 & No.2. A absolvit în 1972 un Masterat în Inginerie Mecanică la Institutul Politehnic din București,

În 1975, Hervian a emigrat în Statele Unite și timp de zece ani a lucrat ca inginer aerospațial pentru mai multe companii din SUA, oferind expertiză în proiectarea mecanismelor hidraulice și electrice utilizate în aeronave și în construcția navetei spațiale.

Din 1987, Hervian este proprietarul și CEO-ul WORLDVISION TRAVEL cu sediul central în New Jersey.

În 2002, Robert Radu Hervian a devenit corespondentul SUA și scrie o rubrică lunară despre politica și cultura SUA pentru MINIMUM, o revistă din Tel Aviv.

Robert Hervian este traducătorul englez-român, director al Forumului Orientului Mijlociu.

El traduce rubrica săptămânală a domnului Pipes în The New York Sun, The Jerusalem Post, USA Today, Front Page Magazine și The National Interest.

Hervian locuiește în prezent în New Jersey împreună cu soția sa.

In 2011, vede lumina tiparului volumul lui Robert Radu Hervian “*Un portret al Americii in 21 de corespondențe*”, la editura Hasefer, București, România.

